

УДК 37.036:78

ВОВК, КОЗА ТА КОЗЕНЯТА *

(МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНА КОМПОЗИЦІЯ ЗА МОТИВАМИ ОДНОЙМЕННОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ КАЗКИ)

Микола Малий,
Ірина Чернявська,

ст. викладачі Інституту мистецтв Національного університету ім. М. Драгоманова (м. Київ)

Дійові особи:

Казкарка – спокійна, розсудлива.

Казкар – веселий, балакучий.

Коza – ненька, любляча, турботлива.

Семеро козенят – її діти, веселі, жваві, здебільшого слухняні.

Вовк Сірі Вуха. Вважає себе хитрим та розумним.

Лисиця – любить давати поради.

Коваль – мудрий, майстер на всі руки.

Казкарка.

На узліссі, де й гадала,

Навесні, як це бува,

Козеняток вивела.

Коza.

Аби діток годувати,

Треба їжу здобувати.

Казкарка.

Вранці йде Коza із дому

Та наказує:

Коza.

Нікому двері, геть, не відчиняти!

Й не виходити із хати!

Казкарка.

Та й пішла у ліс пастися...

А малеча веселиться!

Хто танцює, хто співає,

Кожен себе вихваляє.

Козенята (усі разом співають).

Пісня козенят

Ми веселі козенята,

В нас велика гарна хата.

Є де грати і стрибати,

Навіть можна десь схватись!

1-ше козенятко.

Я веселий жартівник,

І моє наймення – Мі-і-ік!

2-ге козенятко.

І у мене ім'я є,

Звати мене просто – Ме-е-к!

3-тє козенятко.

Я – вигадник-весельчак!

Звуть мене Стрибунчик Ма-а-ак.

4-тє козенятко.

В мене голосок – дзвінок,

Звуть мене Дзвіночок Мо-о-ок!

5-тє козенятко.

Вивчусь лісових наук,

Буду зватись Мудрий Му-у-ук!

6-тє козенятко.

Як співати я люблю!

Звіть мене Пустунка М'ю-ю-у!

Козенята (усі разом).

Дуже дружна в нас сім'я.

7-ме козенятко.

А найменша, М'я, – це я!

Козенята (усі разом співають).

Ми веселі, і стрибучі,

І усі-усі тямущі.

Тож не вийдемо із хати,

Треба матінку чекати.

Звучить музика.

1-ше козенятко.

У що будем гратися?

Козенята (усі разом).

Будемо ховатися!

7-ме козенятко.

Цур, шукати буду я!

Найспритніша з усіх – М'я-а-а!

2-ге козенятко.

Аби встигли всі схватись,

Треба віршика читати.

7-ме козенятко.

Добре, добре, так зроблю,

Рахувати я люблю.

(Відвертається до стіни і рахує).

Лічилка козенят

Раз, два, три, чотири скоки.

Раз, два, три.

Пострибали в різні боки.

Раз, два, три.

П'ять, і шість, і навіть сім.

Раз, два, три.

Часу вистачить усім.

Раз, два, три.

(Тихенько собі промовляє).

Мабуть, досить рахувати,

(Гучно) Вже іду, іду шукати!

7-ме козенятко поволі іде, заглядаючи в усі куточки.

З лісу повертається Коza, зупиняється біля хатинки, тримаючи великого глечика.

Коza.

Напаслася я вже досить,

Мабуть, діти їсти просять.

Підійду ось до дверей,

Заспіваю для дітей.

(Підходить до дверей, стукає і співає).

Пісня Кози і козенят

Діточки мої, козеняточка,

Відмикайтеся, відчиняйтеся!

Ваша матінка прийшла,

Молочка вам принесла!

Козенятка біжать до дверей, відчиняють їх.

Козенята (співають).

Наша матінка прийшла,

Молочка нам принесла!

Ой, матусенько рідненька,

В тебе вовна ще біленька,

Чорний хвостик й роги маєш,

Гарно як для нас співаєш!

Іла ти м'яку травичку,

З джерела пила водичку,

* Див. вкладку «До нотного зошита».

Листячко з куща взяла
Й молочка нам принесла.
Козенята беруть кухлики і сідають на лавку. Коза всіх обходить з глечиком і пригощає молоком. Тиша. З кущів виходить Вовк.

Вовк (пошепки).

Иду навшпиньки крок за кроком.
Що співала – не второпав,
Але добре зрозумів:
До дверей ключ –
То є спів.

Зараз так я заспіваю,
Що відчинять, не впізнають!
(Стає у «співочу позу», випнувши груди, відкинувши голову і затуляє пісню грубим голосом).

Козеняточка, мої хлоп'яточка!

Відсувайтеся, відчиняйтеся!

Ваша мати прийшла,
Молока вам принесла.

Козенята здивовано прислухаються.

1-ше козенятко.

Що воно таке скрипуче?

Так голосить, наче вкусить.

2-ге козенятко.

У нашої неньки голосок тоненький!

6-те козенятко.

І чому одні хлоп'ята?

В нас є також і дівчата.

Козенята (разом).

Ти чужий – йди геть з очей,

Не відчинимо дверей!

Козенята тупають ніжками, погрожують ріжками. Вовк відійшов від хати, сів під кущем, розмірковуючи.

Вовк.

Мабуть, щось не те співаю,

Істи хочу – сил немає!

Буду слухати я знову

Співи їхні і розмову.

Треба мені перейняти,

Як коза буде співати.

Казкарка.

Так сидів собі й дїждався,

Що сам ледве не попався.

Входить Коза.

Казкарка.

Коза пильно позирнула

Мабуть, щось таки почула,

До хатинки підійшла

Та пісеньку завела.

Коза.

Дїточки мої, козеняточка,
Відмикайтеся, відчиняйтеся!

Ваша матінка прийшла,

Молочка вам принесла!

Козенята.

Ой, матусенько рідненька,

В тебе глечик немаленький,

Радо ти до нас прийшла,

Молочка нам принесла.

1-ше козеня.

Хтось сюди чужий приходив,

Свою пісеньку заводив,

Пісня ця така страшна,

Нїби Вовчика вона.

Коза хитає головою і починає годувати козенят.

Казкарка.

Коза всіх нагодувала

І суворо наказала

Знову тільки в хаті гратись

Та чужим не відчиняти.

Коза.

Вже лягайте спати, діти,

Треба добре відпочити,

На зорі піду пастися...

А ви грайтеся, й не сварїться.

Усі йдуть за лаштунки.

Казкарка.

Вранці, тільки зазоріло

І кущі туманом вкрило,

Знов іде Коза пастися.

Входить Коза і заспаний Мік, протираючи очі.

Коза.

Слухай, Міку, мій синочку!

Ти – найстарший із дітей,

Не пускай їх до дверей.

Коза пішла. Мік прилаштувався біля дверей.

Казкарка.

Сїрий теж, дїждавшись ранку,

Дременув собі із ганку,

Почав Вовчик мудрувати,

Яким голосом співати.

Аби був тонкий, козиний,

Тренувався б без упину.

Вовк. У-у-у!

Казкарка.

Завив раз.

Вовк.

Щось дуже грубо,

Навіть самому не любо.

У-у-у!

Казкарка.

Знов завив –

Луна вже лине!

Вовк.

Не виходить, як козиний.

У-у-у!

Казкарка.

Затяг третій раз, як міг,

Нїби засвистів батїг.

Вовк виє з останніх сил, потім сідає перепочити.

Казкарка.

Бїгла мимо тут лисиця.

Лисиця.

Виє хтось, треба спиниться!

(Побачила Вовка).

Вовчику, чи ти здурів!

Може, просто зголоднів?

Вовк.

Я треную голос свій,

Щоб козиний був, тонкий,

Бо Коза як заспіває,

Діти зразу відчиняють.

В мене ось така турбота –

Підібрати схожу ноту.

Тодї голос цей низький

Буде козячий – не мій.

Лисиця.

Сподїваєшся на диво,

Справа ця несправедлива.

Хочеш м'яса скуштувати? –

Мене треба запитати.

Я тобі допоможу,

Порадою прислужу.

Вовк.

Лисонько, яка удача!

Я тобі колись віддячу.

Лисиця.

Нї, на те я не пристану –

Задарма робить не стану.

Ще коли там діло буде...

Гуску як мені добудеш,

Підкажу тобі, дружок,

Як здобути голосок.

Голосок тоненький,

Як у козеняток неньки!

Казкарка.

Вовк погодився шукати.

Побїг гуску здобувати.

В очеретї довго никав,

Аж надвечір все ж надїбав

Гладку гуску в подарунок –

Це для нього порятунок.

Вовк.
От, сестричко, гуску бачиш?
(Віддає Лисиці гуску).

Що тепер мені порадиш?

Лисиця.

Подивися – віддала
Стоїть кузня коваля.
Йди, проси, аби для справи
Бодай голос твій наставив.

Казкар.

Тож до кузні Вовк пішов,
Коваля у ній знайшов.
Чемно так його питає:

Вовк.

Кажуть, дивну силу маєш?
Вмієш вправно працювати
І усім допомагати.

В голосі зроби заміну –

Ноту вовчу на козину.

Коваль.

Для якої то краси?
Що мені за це даси?

Вовк.

Сірий вовк грошей не має.
Може, щось тобі ввіймаю.

Коваль.

Де тече в куцах ріка,
Уполой два гусака.
Щоб подобались мені,
Були жирні та живі.

Казкарна.

Знову Вовк пішов шукати,
Подарунок здобувати...

Казкар.

Гусаків таки добув –
Ледве сам не потонув.

Казкарна.

От приніс гусей і каже:

Вовк.

Все зроблю, як ти накажеш.

Коваль (бере гусей).

Ну, берімося до роботи,
Я віддячу за турботу...

Присувайся до ковадла,

Висунь язика достатньо,

Поклади його охоче

Та заплющуй свої очі.

Вовк стає біля ковадла, кладе на нього «язика» – червону довгу стрічку, заплющує очі.

Казкар.

Коваля Вовк зрозумів,
Все точнісінько вчинив,
Сам стоїть – не ворухнеться,
Витримає все, здається.

Казкарна.

А коваль зробив ще крок,
Взяв великий молоток
Й ненажері і неробі
Тюкнув молотком по лобі.

Казкар.

Прикусив Вовк язика!!!
Як вам казочка така?

Вовк мовчки хапається за голову й тікає. Зупиняється біля хатинки, де його чекає лисиця.

Лисиця.

Ну, порадувала брата?

Як тобі моя порада?

Вовк.

Голос кращим не зроблю я,
Бачиш, яка в мене гуля!
То коваль її набив,
Аби козенят не з'їв.
Добре, хоч живий лишився,
Знов у лісі опинився.

Лисиця.

Не шукай пригод, «артисте»,
Треба думати, що їсти.
Завтай-но на гостину,
Радо я тебе зустріну,
Качечкою пригощу,
Наварю іще борщу,
Галушки подам в сметані,
Казка буде гарна далі.

Йдуть за лаштунки. Грає музика.

Виходять усі учасники спектаклю.

Усі (співають).

Заключна пісня

Ми для вас розповідали,
Гралися і танцювали,
Шуткували залюбки.
В лісі хай дзвенять пісні!
Якщо хочеш смачно їсти.
Не шукай, кого б то з'їсти.
Пригадай оці куплети
Та подумай про дієту!
Закінчення вистави. Усі вклоняються.

ІНФОРМАЦІЯ. РЕЦЕНЗІЇ

ПЕДАГОГ, ДОСЛІДНИК, ОРГАНІЗАТОР

(Закінчення. Початок на с. 9).

1985 року захистив дисертацію на тему «Педагогічне обґрунтування змісту вокальної підготовки учнів педучилищ» на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю «Теорія та історія педагогіки» (науковий керівник Л. Хлебникова). Брав активну участь у підготовці кандидатів і докторів наук. Під безпосереднім керівництвом Юрія Євгеновича чотирнадцять аспірантів і здобувачів стали кандидатами наук. Науковий спадок ученого – близько 120 друкованих праць. Серед них надзвичайно цінний «Словник музичних термінів» (1972, 1977, 1982, 2003), навчальні посібники та програми з постановки голосу, що виходили друком у Києві й Москві. За аналогією

до московського видання «Музыкальное воспитание в школе» започаткував і здійснив понад півтора десятка випусків збірників статей «Музика в школі» (упорядники: Г. Падалка, О. Раввінов, Л. Хлебникова, Ю. Юцевич).

Людина ерудована, творча, ініціативна, завжди готова допомогти іншим, Юрій Євгенович був водночас надзвичайно суворим і безкомпромісним рецензентом-критиком, умів дивитись у корінь проблеми. Саме такого фахівця і Людини завжди потребує колектив науковців.

Людмила Хлебникова,

канд. пед. наук, Інститут проблем виховання НАПН України